

‘*Art Is A Force*’

- Subash Taneja -

- Een onderzoek naar de mogelijkheden voor een culturele uitwisseling
tussen Haarlem en Mutare -

Inhoudsopgave

	INHOUDSOPGAVE	
Hoofdstuk 1	SITUATIEANALYSE	
1.1	Aanleiding tot onderzoek	2
1.2	Probleemstelling	2
1.3	Wijze van onderzoek	2
Hoofdstuk 2	INTERNE/EXTERNE ANALYSE	3
Hoofdstuk 3	AFNEMERSANALYSE	
3.1	Een kijk op kunst	4
3.2	Culturele sector Mutare als doelgroep	4
3.3	Wensen van de doelgroep	5
3.4	Culturele sector Haarlem als doelgroep	6
3.5	Wensen van de doelgroep	8
3.6	Conclusie	8
Hoofdstuk 4	SWOT ANALYSE	
4.1	Interne analyse	9
4.2	Externe analyse	9
4.3	Confrontatiematrix	10
Hoofdstuk 5	CONCLUSIE	11
Hoofdstuk 6	AANBEVELINGEN	
6.1	Identiteit	12
6.2	Professionaliteit	13
6.3	Bekendheid	14
6.4	Samenwerking	14
6.5	Stappenplan	15
	LITERATUURLIJST	16

Hoofdstuk 1 Situatieanalyse

1.1 Aanleiding onderzoek

Al jaren leeft binnen de stedenband het idee om kunst en cultuur meer te integreren in de activiteiten van de stedenband. In 2005 werd dit idee actief opgepakt. In Mutare bestond al een werkgroep Cultuur, in Haarlem werd hij opgezet. Er werd besloten er een afgevaardigde van Mutare naar Haarlem diende te komen en andersom, om meer kennis te verkrijgen over de kunst en cultuur van de andere samenleving. Deze twee 'vertegenwoordigers' konden de culturele wereld en de mogelijkheden van de andere stad ontdekken.

In januari 2006 kwam de heer Ruswa, de Provincial Arts Administrator uit Mutare, in Haarlem op bezoek. Tijdens zijn bezoek kwamen 5 kunst disciplines het duidelijkst naar voren als mogelijke kansen voor uitwisseling namelijk theater, dans, muziek, beeldende kunst en fotografie. De volgende stap was het uitvoeren van een marketing gericht onderzoek in Mutare naar de mogelijkheden voor een structurele culturele uitwisseling gericht op deze 5 disciplines.

1.2 Probleemstelling

Hoe kunnen de werkgroepen Cultuur van de stedenband Haarlem-Mutare het beste een structurele culturele (kunstzinnige) uitwisseling opzetten tussen scholen, culturele instellingen en kunstenaars uit Haarlem en Mutare op zowel professioneel als amateur niveau, binnen de 5 kunst disciplines theater, dans, muziek, beeldende kunst en fotografie, rekening houdend met de politieke, economische, sociaal-culturele, organisatorische en financiële omstandigheden?

1.3 Wijze van onderzoek

In een periode van 5 maanden is het onderzoek uitgevoerd. De focus van het onderzoek ligt op Mutare. Om deze reden is 1,5 maand in Haarlem onderzoek gedaan en 3,5 maand in Mutare.

Het onderzoek bestaat enerzijds uit deskresearch. Er is informatie verkregen over het huidige cultuurbeleid, het culturele aanbod en relevante ontwikkelingen, trends en cijfers binnen Haarlem en Mutare. Er is gebruik gemaakt van boeken, tijdschriften, vakbladen, dagbladen, internet en rapporten.

Fieldresearch beslaat het grootste deel van het onderzoek. Voornamelijk door middel van interviews in zowel Haarlem als Mutare is onderzoek gedaan naar de wensen en behoeften wat betreft cultuur in beide steden en naar de mogelijkheden voor een uitwisseling. De interviews zijn afgenomen aan ambtenaren, kunstenaars en deskundigen uit de culturele sector.

Hoofdstuk 2 Intern/Extern

2.1 Interne analyse

Doelgroepbepaling

Het product dat de stedenband biedt is een dienst, namelijk een platform voor een uitwisseling. Deze dienst wordt aangeboden aan de kunstindustrie van Haarlem en Mutare. In principe bestaan er dus 2 doelgroepen waar de werkgroepen zich op richten. Dit zijn de kunstenaars, culturele instellingen en scholen van Haarlem en Mutare. Bij de werkgroepen cultuur is het belangrijkste doel om de kunstenaars en de culturele instellingen te ondersteunen, te faciliteren en te ontwikkelen. De scholen zijn onderdeel van de doelgroep omdat in Mutare cultuur en educatie nauw met elkaar verbonden zijn. Op alle scholen is cultuur en kunst een belangrijk onderdeel van het curriculum. De werkgroep binnen de LA21 sector omvat dan ook Education & Culture & Awareness.

Indirect zullen de werkgroepen cultuur ook de niet participerende bevolking van beide steden bereiken. De culturele activiteiten met kunstenaars, scholen en instellingen vergroten het inzicht in en de bewustwording van de leefwijze, de tradities en cultuur van de verschillende samenlevingen.

Verdere analyse

Uit de interne analyse blijkt dat zowel in Haarlem als Mutare een gebrek is aan een eenduidige lijn, coördinatie en communicatie binnen de werkgroepen cultuur.

Identiteit, gemeenschappelijke waarden en strategie zijn niet tot nauwelijks aanwezig. De doelstellingen van beide werkgroepen zijn niet op elkaar afgestemd. Het is niet duidelijk waar de werkgroepen voor staan en welke weg wordt ingeslagen. De werkgroepen maken sporadisch gebruik van promotie en reclame maar van een sterke visuele identiteit is geen sprake. Door middel van een gezamenlijke missie en visie, waarden, identiteit en strategische doelstellingen, die voor iedereen bekend zijn, kan een duidelijke lijn en structuur ontstaan voor de culturele uitwisseling.

In Haarlem vervult een stagiaire de functie van coördinator wat de continuïteit niet ten goede komt. In Mutare is geen coördinator aanwezig. De werkgroep Cultuur in Mutare probeert samen met de Nederlandse coördinator de projecten te coördineren ondanks overbelasting.

De communicatie binnen en tussen de werkgroepen is een belangrijk probleem. Vaak worden te vrijblijvend afspraken gemaakt en deze worden niet duidelijk op papier gezet. Dit leidt tot miscommunicatie en fouten in de uitvoering van projecten. Door een budget vrij te maken voor communicatie en administratie en heldere afspraken te maken, kan dit grotendeels voorkomen worden.

Sterke punten zijn de aanzienlijke ervaring, de grote netwerken, het unieke aanbod en de beschikbaarheid van professionele krachten binnen de SSHM en LA21. Al 15 jaar organiseert de stedenband projecten en uitwisselingen in samenwerking met een groot aantal professionelen en belanghebbenden in Haarlem en Mutare. De culturele uitwisseling is een welkome en unieke aanvulling op de activiteiten van de stedenband.

2.2 Externe analyse

De diepe politieke en economische problemen in Mutare maken samenwerken met de culturele sector moeilijk. Een gebrek aan geldbronnen, computers en transport belemmeren al de dagelijkse gang van zaken. De hoge mate van corruptie en jaloezie verstoort de eerlijke band tussen kunstenaars en met Haarlem. De onstabiele politieke situatie en de Aids-epidemie veroorzaken veel onzekerheid en vereisen een hoge mate van flexibiliteit binnen de projecten. De totaal andere Zimbabwaanse cultuur is ook een punt van aandacht. De werkgroep in Haarlem moet rekening houden met het tijdsbesef, de hiërarchie en de man-vrouw verhoudingen.

De culturele sectoren in Haarlem en Mutare zijn echter zeer actief en kunnen elkaar een grote bron van inspiratie bieden. Kunstenaars en culturele instellingen zijn zeer geïnteresseerd in en enthousiast voor buitenlandse invloeden en steun. Daarnaast bieden de technologische ontwikkelingen in Mutare op het gebied van Internet een aantal mogelijkheden. Digitale uitwisseling is kosten besparend en communicatie kan soepeler verlopen.

In Haarlem liggen voldoende mogelijkheden voor een culturele uitwisseling. Er is steeds meer aandacht voor kleinschalige en ervarings gerichte projecten. Het cultuurbeleid richt zich op internationalisering en samenwerking en stelt geld beschikbaar voor kleine en ad-hoc projecten. De groeiende economie zorgt voor meer besteedbaar inkomen voor culturele activiteiten of sponsoring van ideële projecten zowel van bedrijven als particulieren.

Hoofdstuk 3 Afnemersanalyse

3.1 Een kijk op kunst...

Kunst is een universeel gegeven, leeft overal en het concept van theater, dans of beeldende kunst is overal gelijk. Toch is de vraag welke rol cultuur vervult binnen de twee verschillende samenlevingen belangrijk voor dit onderzoek. Het is te verwachten dat kunst iets anders betekent, anders wordt opgevat of zelfs anders wordt uitgevoerd.

Kunst en cultuur heeft in Nederland bijna al zijn functies al verloren. Binnen de Nederlandse democratische, postindustriële, grotendeels postreligieuze en consumptieve samenleving kunnen kunsten zich nauwelijks nog profileren bij gratie van of in oppositie tegen een macht. Daarbij ondervinden de kunsten hevige concurrentie binnen de Nederlandse samenleving gericht op maximale vrijetijdsbesteding, groeiende welvaart en consumptie. Kunst staat niet meer te boek als enige vorm van vrijetijdsbesteding met toegevoegde waarde of als manier om onopgeloste vragen te hanteren. 'Kunst heeft bewezen geniaal te zijn in een onredelijke wereld, maar in een redelijke wereld lijkt haar rol uitgespeeld en ondergaat zij hetzelfde lot als religie' (Lisser 2000: 77). Desondanks staat Haarlem nog steeds te boek als culturele stad waar alle kunstvormen ruim vertegenwoordigd zijn¹. De redenen om kunst te maken zijn echter veranderd.

In Zimbabwe liggen de zaken omgekeerd. Hier vervult cultuur nog steeds een belangrijke functie binnen de samenleving. Kunst is een manier om uiting te geven aan identiteit, om kritiek te leveren op het regime van Mugabe, om problemen zoals de Aids-epidemie aan de kaak te stellen en om aan te zetten tot verandering. Kunst is iets wat sterk leeft onder de bevolking en is sterk verbonden met het ethos, de religie en de politiek van Zimbabwe.

Naast dit verschil in functie van kunst en cultuur is ook het verschil in erkenning van kunst noemenswaardig. In tegenstelling tot Nederland erkent in Zimbabwe zowel de bevolking als de politiek kunst nauwelijks als een manier om geld mee te verdienen. Het is geen eervol beroep en kinderen wordt veelal afgeraden om 'iets met kunst' te gaan doen. Deze houding is het duidelijkst te illustreren met het feit dat Zimbabweanen niet gewoon zijn om te betalen voor voorstellingen en de Zimbabweaanse beeldende kunst slechts gekocht wordt door buitenlanders.

3.2 Culturele sector Mutare als doelgroep

In het onderzoek is de culturele sector van Mutare met zijn wensen in beeld gebracht. De belangrijkste 6 organisaties in Mutare zijn:

- 1 The National Arts Council
- 2 The National Gallery
- 3 Mutare Museum
- 4 Poly technical College Arts Departement
- 5 Mary Mount Teachers College en Mutare Teachers College

De drie kunstdisciplines die zijn onderzocht zijn:

Theater, dans, muziek

In Mutare zijn ongeveer 10 tot 15 podiumkunst-groepen actief. De meeste groepen integreren dans, muziek en theater, slechts enkelen kiezen voor een specialisatie. Door de economische en politieke situatie is de laatste jaren niet veel aandacht meer besteed aan de ontwikkeling van de theatersector en hebben de meeste culturele NGO's het land verlaten. Samenwerking tussen de groepen laat nog veel te wensen over, vanwege een hoge mate van jaloezie tussen de groepen. In interviews geven ze allen aan bereid te zijn om van elkaar te leren, maar in de praktijk is van samenwerking niet veel te merken.

Elke wijk van Mutare heeft zijn eigen community hall, maar hier wordt geen gebruik van gemaakt door de theatersector. Deze hallen staan ter beschikking voor bruiloften, workshops en crèches, maar voorstellingen zijn er nog nooit gegeven. De geschiedenis van het straattheater en de onwil om te betalen voor voorstellingen liggen hieraan ten grondslag.

Beeldende kunst

Tot op de dag van vandaag wordt 90% van de beeldhouwkunst geëxporteerd naar Europa of Amerika. In Zimbabwe zelf bestaat er nauwelijks een markt. Net als bij de andere kunstdisciplines staat het beroep van beeldhouwer laag in aanzien. Zimbabweaanse beeldhouwers vinden hun inspiratie veelal in het rijk der geesten, familie- en stambanden en clangeschiedenis, maar tegenwoordig ook in de politieke en economische crisis, de aanhoudende armoede en de Aids-epidemie.

Sinds 2005 bestaat de Visual Arts and Crafts Association Manicaland (VACAM) in Mutare. Hierbij zijn ongeveer 50 beeldende kunstenaars en schilders aangesloten. Net als de fotografie associatie willen ze samen een stem vormen om meer aandacht te vragen voor beeldende kunst bij de regering en de bevolking en om een grotere markt te creëren. De meeste kunstenaars werken in de buitenlucht, maar helaas dankzij de Clean-Up campagne, waarbij Mugabe onder het mom van hygiëne huizen en werkplaatsen vernietigde, zijn er al te veel werkplaatsen verdwenen.

¹ Bron: Onderzoek & Statistiek Haarlem, De Kunst en de Baat 2000

Fotografie

In deze economische zware tijden lijkt kunstfotografie zijn waarde te hebben verloren. De fotografen willen het liefst met hun vak bezig zijn maar daar is geen geld meer in te verdienen. Ze leggen zich dus nu toe op portret-, bruiloft- en begrafenisfotografie. Maar zelfs in die sector is nauwelijks werk te vinden. Qua materiaal zijn de Mutarese fotografen ook niet gezegend waardoor het moeilijk wordt om met de internationale top te concurreren. Vierdehands camera's en slechte kwaliteit rolletjes bevorderen de kwaliteit van de foto's niet. Ten slotte bestaat in Mutare maar één bedrijf dat foto's kan ontwikkelen. Dit bedrijf heeft oude ontwikkelapparatuur in huis maar vraagt in zijn monopolie positie absurd hoge prijzen. Een groep van ongeveer 50 fotografen heeft drie maanden geleden een associatie opgericht, Mutare Photographers Association, om zo het hoofd te bieden aan dit bedrijf. Ze willen hun krachten bundelen om verbanden aan te gaan met bedrijven, om zichzelf te promoten en een krachtige fotografie industrie te stimuleren.

3.3 Wensen van de doelgroep

Eigen observatie en interviews gaven een duidelijk beeld van de problemen en mogelijkheden binnen de culturele sector van Mutare. Het streven van alle kunstenaars is om een 'vibrant and viable arts industry' te creëren in Mutare. De weg hiernaar toe is voor iedereen duidelijk.

Ten eerste moet er een stabiele, professionele en betrouwbare leiding in Mutare komen. Van deze persoon wordt verwacht dat hij kan initiëren, coördineren en ondersteunen. Het liefst zien de kunstenaars de eerste jaren een Nederlander deze taak op zich nemen in samenwerking met een Zimbabwean. Corruptie en fraude hebben bij de kunstenaars het vertrouwen in hun landgenoten geschaad en daarbij kan de Nederlander de Zimbabwean trainen in het leiden en coördineren van een werkgroep en culturele activiteiten.

Ten tweede dient de mentaliteit ten opzichte van kunst van zowel regering als bevolking veranderd te worden. Dit willen ze bereiken door professionaliteit, kwaliteit en bewustzijnsvergroting. Kinderen en jongeren zijn belangrijke doelgroepen die onderwezen moeten worden over de kracht (en pracht) van de kunsten.

Ten derde zijn samenwerkingsverbanden met andere nationale en internationale organisaties van groot belang om een industrie krachtig en bij de tijd te houden.

Ten slotte benadrukken alle kunstenaars hun doelstelling om de bevolking te onderwijzen over taboes, problemen, de HIV/Aids-epidemie en culturele normen en waarden door middel van kunst. Om dit te bevorderen is het belangrijk om alle vormen van kunst in Mutare en Manicaland te documenteren. Hierdoor gaat er geen kennis verloren en daarbij is het een praktisch promotie en uitwisselingsmiddel.

Naast deze algemene doelstellingen hebben alle kunstdisciplines en alle instellingen in (kwalitatieve) interviews aangegeven waar ze op praktisch niveau behoefte aan hebben om hun doelstellingen te bereiken. Binnen elke discipline is gesproken met ongeveer 50 kunstenaars. Van elke instelling is minimaal één persoon geïnterviewd. Dit heeft een goed beeld geschepd van de wensen en prioriteiten van deze doelgroep.

In de tabel op de volgende pagina zijn de belangrijkste wensen van elke kunstdiscipline en van de instellingen weergegeven op volgorde van prioriteit.

Instellingen	
- Materiaal	Boeken (voor onderwijs en inspiratie), computers en (Westerse) instrumenten
- Materiele uitwisseling	Uitwisseling d.m.v. exposities, cd's, video's, digitaal
- Documentatie	Het documenteren van de traditionele Zimbabweanse kunsten
- Artistieke uitwisseling	Daadwerkelijk uitwisselen van mensen voor kennisoverdracht en inspiratie
Theater/dans/muziek	
- Artistieke workshops	Uitwisselingen op het gebied van theater en dans technieken en script schrijven
- Management training	Training om professioneel een associatie op te kunnen richten
- Cultureel centrum	Een cultureel centrum realiseren voor repetitie-, expositie- en computerruimte en een bibliotheek voor de verschillende kunstdisciplines
- Materiaal	Kleding, attributen, boeken ter inspiratie en decor
Fotografie	
- Materiaal	(Digitale) camera's, statieven en ontwikkelapparatuur + boeken ter inspiratie.
- Management training	Idem als beeldende kunst
- Artistieke workshops	Training op het gebied van cameragebruik, fotografietechniek en internationale fotografie
Beeldende kunst	
- Marketing buitenland	De associatie wil hun markt in het buitenland uitbreiden d.m.v. marketing en promotie en samenwerkingsverbanden met buitenlandse organisaties.
- Management training	De associatie wil een sterke en professionele organisatie worden door management en computer training.
- Cultureel centrum	Idem theater/dans/muziek
- Materiaal	Gereedschap en boeken ter inspiratie.
- Artistieke workshops	Uitwisselingen op het gebied van techniek, kennis en inspiratie wederzijds.

3.4 Culturele sector Haarlem als doelgroep

De tweede doelgroep is de culturele sector van Haarlem. In tegenstelling tot de overzichtelijke culturele sector van Mutare, is Haarlem rijk aan galleries, musea, podia en kunstzinnige scholen. Het in kaart brengen van deze sector is ondoenlijk en irrelevant voor dit onderzoek. Op basis van eerder gesprekken tussen de werkgroep Cultuur en kunstenaars en culturele instellingen is in dit onderzoek een selectie gemaakt voor eventuele samenwerkingspartners die al hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn. De belangrijkste hiervan zijn:

- 1 De Vishal
- 2 Het Hoofdkantoor
- 3 Nova College: CIOS Dans MBO
- 4 Toneelschuur
- 5 Patronaat
- 6 Hoge School voor de Kunsten Amsterdam – Opleiding Theaterdocent
- 7 Het Danshuis
- 8 Kalebas Producties

Ook in Haarlem stonden de vijf kunstdisciplines beeldende kunst, theater, dans, muziek en fotografie centraal.

Theater

Haarlem kent 4 professionele theaterbedrijven namelijk Kalebas Producties, Firma Rieks Swarte, Toneelschuur Producties en Het Volk die samen ongeveer 14 voorstellingen per jaar verzorgen. De eerste maakt voorstellingen voor de jeugd en jongeren en doet veel aan educatie. De andere drie spelen voor algemeen publiek.

Daarnaast speelt de Toneelschuur natuurlijk een grote rol in de theaterwereld van Haarlem omdat deze nationaal en internationaal publiek aantrekt.

Dans

In Haarlem is de belangstelling voor dans toegenomen, maar wel slechts op amateur niveau. Op professioneel gebied heeft Haarlem niks te bieden behalve de MBO opleiding van het Nova College. Haarlem heeft geen eigen dansgezelschap. Wel zijn er in Haarlem en omstreken ongeveer 8 dansscholen en op buurthuizen worden danslessen aangeboden. Kenmerkend voor de Haarlemse scholen is dat ze allen hun eigen specialisatie hebben. Het danscircuit is hierdoor vrij gesloten.²

Muziek

De eerste jaren van de 21^e eeuw staan in het teken van Nederlandse top-dj's, Nederlandse bands die internationaal doorbreken, talentenjachten en dalende verkopen door het downloaden.³

Ook Haarlem draagt zijn steentje bij aan de Nederlandse bandindustrie. Zoals Louis Pirenne van de gemeente Haarlem stelt: 'Haarlem is een echte bandjesstad'.⁴ Het Patronaat speelt hierin een belangrijke rol. Door de strengere milieuwetgeving is de invloed van de horeca op de popindustrie afgenomen. Daarnaast zijn er jaarlijks grote (muziek)festivals in Haarlem zoals Bevrijdingspop en het Haarlemmerhoutfestival. Ook op het gebied van klassieke muziek kent Haarlem een bescheiden rol. De Egelantier en het Muzehuis zijn de instanties die (amateur) muzikopleidingen aanbieden.

Fotografie

De populariteit van fotografie is de laatste jaren sterk gestegen. Niet alleen op amateur niveau, maar ook op professioneel niveau is meer aandacht voor (kunst)fotografie ontstaan. Fototentoonstellingen komen steeds meer voor en elke zichzelf respecterende stad heeft inmiddels een apart fotomuseum. Daarnaast zijn sponsors en subsidiënten vaker bereid om aandacht te schenken aan fotografie.

Dankzij onder andere de persoonlijke interesse van burgemeester Pop van Haarlem, probeert Haarlem zich de laatste jaren te profileren als fotografiestad. Het Spaarnestad Fotoarchief heeft een gigantische collectie en heeft onlangs de deuren geopend van een nieuwe veelbelovende galerie.

Ook de Vishal heeft vaak foto exposities. Daarnaast heeft Haarlem sinds een aantal jaar de uitreiking van de Zilveren Camera in handen. Hierbij kijkt een vakjury naar de beste Nederlandse fotografen van het afgelopen jaar. Hier komt de hele nationale fotowereld op af. Acht jaar geleden is het Nederlands Instituut voor Digitale Fotografie in Haarlem opgezet. Professionele en fulltime fotografen geven workshops en zelfs cursussen van een hele week aan amateurs, professionelen en aan bedrijven. Ten slotte kent Haarlem vele freelance fotografen die ook samenwerkingsverbanden aangaan.⁵

Beeldende kunst

Invloeden van over de hele wereld zijn herkenbaar in de Nederlandse beeldende kunst wereld dankzij de globalisering en de multiculturele samenleving. Binnen een tentoonstelling in een museum zijn zelden alleen Nederlandse kunstenaars te vinden en de buitenlandse beeldende kunst wint aan populariteit.

Haarlem heeft drie grote musea op het gebied van beeldende kunst namelijk het oudste museum van Nederland, het Teylers museum, met oude kunst, veel prenten en tekeningen en Italiaanse kunst en het Frans Hals museum en de Hallen die beide veel modern programmeren. Daarnaast zijn er een aantal galeries waaronder de Vishal, galerie Tanja Rumpff en galerie Rob de Vries. Haarlem kent verder vele (ongeveer 250) autonome beeldende kunstenaars, maar de echte toppers blijven vaak uit. Veel van de beeldende kunst te zien in Haarlem is van niet-Haarlemse kunstenaars.

² Bron: Persoonlijk interview, eigenaresse Danshuis Haya Maëlla

³ Bron: www.popinstituut.nl

⁴ Bron: Persoonlijk interview

⁵ Bron: Persoonlijk interview, Michiel de Ruijter, fotograaf

3.5 Wensen van de doelgroep

Door de ongelijke positie tussen Haarlem en Mutare bleek al snel uit de interviews dat van behoeften en wensen in Haarlem niet echt te spreken was. De Haarlemse kunstsector is professioneler, groter en veel meer ontwikkeld dan de sector in Mutare. Realistisch gezien houdt de werkgroep Cultuur zich bezig met ontwikkelings samenwerking door middel van kunst en cultuur.

Geïnterviewden in Haarlem gaven aan dat ze het belangrijk vinden dat de culturele sector in Mutare ondersteund, gestimuleerd en geprofessionaliseerd wordt. In hun ogen zijn het uitwisselen van expertise, kennis en materiaal en het bieden van een platform in Haarlem hierbij van belang. Op de vraag wat er belangrijk is voor Haarlem kwam eigenlijk één unaniem antwoord: Haarlemse kunstenaars en de Haarlemse bevolking kennis laten maken met de Zimbabwaanse kunst en cultuur en het Zimbabwaanse leven. Velen gaven aan dat daar in Haarlem absoluut animo voor is.

Uit bovenstaande afnemersanalyse van Mutare blijkt dat de Haarlemse geïnterviewden gelijk hadden wat betreft de ongelijke positie.

Bereidheid om mee te werken aan de culturele uitwisseling is echter voor de geïnterviewden wel verbonden aan een aantal voorwaarden.

Kwaliteit	Hobbyisme moet voorkomen worden. Mutarese kunst dient van goede kwaliteit te zijn.
Professionaliteit werkgroepen Cultuur	Een werkgroep geleid door een stagiaire of een vrijwilliger wekt geen vertrouwen. Professionaliteit wordt verwacht en wederom hobbyisme dient voorkomen te worden.
Grootschaligheid/bekendheid/publiciteit	Wil het een continue uitwisseling worden, dan moet het van betekenis zijn, moeten er grote namen aan verbonden worden en uit de zogenaamde 'geitenwollensokkensfeer' worden getrokken.
Toewijding	Van beide kanten wordt toewijding verwacht zodat het project een grote kans van slagen heeft.

Ten slotte is belangrijk te vermelden dat zonder uitzondering elke geïnterviewde een Mutare-dag/weekend/week/maand ter sprake bracht. Ze zijn van mening dat een klapper gemaakt moet worden waarbij de meeste culturele instellingen zijn betrokken. Hiermee vestig je in één keer alle aandacht op Mutare. Dit zorgt juist daarna voor continuïteit. 'Als je de bevolking te pakken hebt, dan heb je ook de politiek mee', zegt Michèle Baudet, beeldend kunstenaar uit Haarlem. Daarbij zijn festivals in Haarlem de laatste jaren een zeer populaire vrijetijdsbesteding.⁶

3.6 Conclusie

Zowel in Haarlem als in Mutare is ruim voldoende animo om een culturele uitwisseling succesvol te maken. Aan beide kanten bestaan uitgesproken wensen. Er blijkt echter wel dat de verhoudingen enigszins scheef liggen. Realistisch gezien zal Haarlem, vooral de eerste jaren, de 'leverancier' zijn van materiaal, kennis en expertise zowel op management als artistiek niveau. De grotere en meer professionele cultuursector in Haarlem heeft veel te bieden aan de kleine cultuursector in Mutare. Dit betekent overigens niet dat Haarlem niet veel kan leren van Mutare. Kennis op het gebied van Afrikaanse instrumenten, Afrikaanse dans, theater voor ontwikkeling en de Zimbabwaanse cultuur zijn hier voorbeelden van.

Beide kanten geven professionaliteit aan als speerpunt. Mutare wil dit bereiken door middel van de uitwisseling, Haarlem stelt dit als voorwaarde voor de uitwisseling. In de eerste jaren is het dus belangrijk dat de kunstsector in Mutare gestimuleerd en geprofessionaliseerd wordt. Ondertussen is het belangrijk dat er in Haarlem meer aandacht voor Mutare wordt gevraagd. Met professionele publiciteit, promotie en samenwerking met andere instellingen is de Haarlemmer en daardoor de Haarlemse politiek te bereiken.

Zoals blijkt liggen de wensen binnen de kunstdisciplines in Mutare anders. Voor beeldende kunst is het vinden van een afzetmarkt in Nederland het belangrijkste, voor theater, dans en muziek is artistieke professionaliteit de prioriteit en fotografie is een verhaal apart. Deze sector kan nog niet beschouwd worden als een kunstdiscipline omdat het gaat om bruiloft- en portretfotografie. De potentie zit er echter wel. Reden genoeg om wel kleinschalig te beginnen maar een tussentijds onderzoek te verrichten.

Door middel van een stabiele organisatie in zowel Haarlem als Mutare, een geprofessionaliseerde kunstsector in Mutare en ruime aandacht voor Mutare in Haarlem wordt de continuïteit van de uitwisseling gewaarborgd.

⁶ Bron: Onderzoek & Statistiek Haarlem, De Kunst en de Baat 2000 + interviews

Hoofdstuk 4 SWOT-analyse

Om uiteindelijk te komen tot relevante doelstellingen en strategieën, dienen de resultaten van de interne en externe analyse aan elkaar gekoppeld te worden. Eerst komen de resultaten overzichtelijk aan bod, daarna geeft de confrontatiematrix inzicht in de mogelijkheden en beperkingen voor de culturele uitwisseling.

4.1 Interne analyse

Strengths

- S1 Jarenlange ervaring op het gebied van uitwisselingen, projecten en subsidieaanvragen
- S2 In beide steden een groot netwerk op het gebied van educatie, cultuur en management
- S3 De SSHM en LA21 (de overkoepelende organisaties) beschikken beide over een professionele staf
- S4 De werkgroepen cultuur bieden met de culturele uitwisseling een uniek productaanbod aan zowel de doelgroep als de subsidiënten

Weaknesses

- W1 De werkgroepen hebben een gebrek aan een sterke identiteit en strategie
- W2 De werkgroepen zijn afhankelijk van subsidiënten en sponsors
- W3 Zowel interne (binnen en tussen de werkgroepen) als externe communicatie (promotie en publiciteit) verloopt slecht in beide steden
- W4 Beide werkgroepen ontberen goede personeelsbezetting; gebrek aan goede coördinatie en afhankelijk van vrijwilligers

4.2 Externe analyse

Opportunities

- O1 Grote bereidheid en enthousiasme aan beide kanten
- O2 Cultuurbeleid Haarlem gericht op internationalisering en samenwerking
- O3 Technologische ontwikkelingen creëren mogelijkheden voor digitale uitwisseling
- O4 Materiaal, kennis en expertise aanbod hoog in Haarlem
- O5 Geen concurrentie in beide steden

Threats

- T1 Kunst en cultuur in Zimbabwaans nationaal en regionaal beleid en onder bevolking nauwelijks aandacht
- T2 Grote onzekerheid dankzij politieke en economische onstabieleit in Mutare
- T3 Gebrek aan basisbenodigdheden zoals transport, computers en geld in Mutare
- T4 Andere interpretatie van tijd en hiërarchie in Mutare maken samenwerking met Haarlemse instellingen en kunstenaars gecompliceerd
- T5 Hoge mate van corruptie en jaloezie in Mutare verstoren de eerlijke band tussen kunstenaars en met Haarlem

4.3 Confrontatiematrix

	Strengths	Weaknesses	
	S1 Jarenlange ervaring S2 Groot netwerk S3 Professionele staf organisaties S4 Uniek productaanbod	W1 Gebrek aan identiteit en strategie W2 Afhankelijk van subsidiënten en sponsors W3 Slechte interne en externe communicatie W4 Gebrek aan coördinatie	
Opportunities	O1 Groot enthousiasme binnen culturele sectoren O2 Cultuurbeleid Haarlem O3 Technologische ontwikkelingen O4 Expertise aanbod Haarlem hoog O5 Nauwelijks concurrentie	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsverbanden aangaan met en tussen de culturele sectoren voor jarenlange uitwisseling op het gebied van materiaal, expertise en kennis op zowel artistiek als management niveau - Gemeente Haarlem enthousiasmeren en financieel verbinden aan uitwisseling - Productaanbod aanvullen met digitale uitwisseling 	<ul style="list-style-type: none"> - Duidelijke identiteit en strategie formuleren - Namen uit culturele sector verbinden aan uitwisseling voor genereren van financiering - Werkgroepen organisatorisch versterken d.m.v. aanstellen coördinatoren, als gevolg daarvan betere interne communicatie - Gemeente Haarlem enthousiasmeren en financieel verbinden aan uitwisseling - Marketingfilosofie inenten, als gevolg daarvan in samenwerking met culturele sector meer promotie maken en publiciteit genereren - Projecten zo veel mogelijk zelfvoorzienend maken
Threats	T1 Cultuurbeleid en mentaliteit Zimbabwe T2 Grote onzekerheid T3 Gebrek aan basisbehoeftes T4 Cultuurverschil T5 Hoge mate corruptie en jaloezie	<ul style="list-style-type: none"> - Awareness creation en audience building in Mutare - Politiek afzijdig blijven - In elk project een budget voor basisbehoeftes - Werkgroepen organisatorisch versterken (d.m.v. aanstellen coördinatoren en training) voor heldere interne communicatie, een helder beleid en een sterke coördinatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijk met andere werkgroepen van de stedenband meer aandacht vragen voor activiteiten - Financiële samenwerkingsverbanden zoeken zowel binnen als buiten de culturele sector in Haarlem

Hoofdstuk 5 Conclusie

De volgende probleemstelling stond centraal in dit onderzoek:

'Hoe kunnen de werkgroepen Cultuur van de stedenband Haarlem-Mutare het beste een structurele culturele (kunstzinnige) uitwisseling opzetten tussen scholen, culturele instellingen en kunstenaars uit Haarlem en Mutare op zowel professioneel als amateur niveau, binnen de 5 kunstdisciplines theater, dans, muziek, beeldende kunst en fotografie, rekening houdend met de politieke, economische, sociaal-culturele, organisatorische en financiële omstandigheden?'

Na een grondige analyse van de interne en externe mogelijkheden en bedreigingen en een inventarisatie van de wensen en behoeften van de twee doelgroepen van de werkgroepen Cultuur, is duidelijk dat een uitwisseling tussen de culturele sectoren van Haarlem en Mutare zeker een grote kans van slagen heeft.

De culturele sector in Haarlem is groot, professioneel en actief. Ondanks drukbezette agenda's zijn de meeste kunstenaars en instellingen in Haarlem geïnteresseerd in een uitwisseling met Mutare. Samenwerkingsverbanden met de culturele sector van Haarlem kunnen de afhankelijkheid van financiering deels ondervangen en bieden mogelijkheden voor uitgebreide promotie en publiciteit. Hierdoor zal de bekendheid van de werkgroep toenemen wat bevorderlijk is voor het aangaan van nieuwe (financierings) relaties. Daarnaast is het artistieke kennis en expertise gehalte hoog wat het uiteindelijke doel, artistieke uitwisseling, ten goede komt.

Mutare is een ander verhaal. De sector is klein en overzichtelijk maar vrij amateuristisch (binnen de uitvoerende kunstenaars) en helaas weinig bekend. De onzekere situatie en de weinige interesse in kunst maakt het de kunstenaars en instellingen moeilijk te overleven met hun kunst. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de gehele sector zonder uitzondering enthousiast is over mogelijke samenwerking met en steun uit Haarlem. Het grootste doel van de sector is een levensvatbare en zelfonderhoudende kunstindustrie te creëren in Mutare. Dit wil ze bereiken door het veranderen van de mentaliteit onder de bevolking en de regering en het bevorderen van professionaliteit (management en artistiek niveau).

Naast het feit dat samenwerkingsverbanden tussen de werkgroep Mutare en de culturele sector dus van belang zijn, mag ook samenwerking tussen de verschillende instellingen in Mutare niet worden vergeten. Samenwerking binnen de culturele sector in Mutare zorgt voor flexibiliteit in een onzekere situatie en creëert een krachtig klankbord.

Het formuleren van een duidelijke identiteit en strategie is belangrijk voor een goede relatie met de doelgroep. Externe communicatie en de manier waarop de werkgroepen opereren dragen de identiteit uit. Professionaliteit is hierbij essentieel. Ook het gebrek aan interne communicatie en coördinatie kan hiermee worden opgeheven.

De werkgroepen Cultuur van de stedenband Haarlem-Mutare kunnen het beste een structurele culturele uitwisseling opzetten door zich te richten op de volgende speerpunten:

- 1 Formuleren van een identiteit en strategie
- 2 Stimuleren van professionaliteit binnen de werkgroepen en van de culturele sector in Mutare
- 3 Bekendheid creëren in beide steden
- 4 Samenwerking met, binnen en tussen de culturele sectoren

Hoofdstuk 6 Aanbevelingen

Nu duidelijk is geworden dat er voldoende mogelijkheden zijn voor een structurele culturele uitwisseling, zullen de werkgroepen cultuur zich ten doel moeten stellen dat in 2010:

- 1) de beide werkgroepen professioneel en stabiel zijn. Dit betekent twee vaste coördinatoren, minimaal vier zittende leden in elke werkgroep en een gedegen interne communicatie.
- 2) in Mutare drie stabiele organisaties gevestigd zijn namelijk de Visual Arts and Crafts Association Manicaland, de Mutare Photographers Association en een theaterorganisatie. Dit betekent een actief en professioneel getraind bestuur voor elke associatie.
- 3) een cultureel centrum in Mutare is opgezet waar materiaal aanwezig is voor alle kunstdisciplines.
- 4) een minimaal voor de helft dekkende meerjarige subsidie is toegekend
- 5) minimaal drie samenwerkingsverbanden zijn ontstaan tussen partijen in Haarlem en partijen in Mutare waarbij de werkgroepen geen bemiddelende rol meer vervullen
- 6) jaarlijkse activiteiten en uitwisselingen plaatsvinden in en tussen Haarlem en Mutare op het gebied van kunst en cultuur

Willen de werkgroepen cultuur deze doelstellingen behalen, dan dienen ze de vier speerpunten uit de conclusie na te streven, namelijk:

1) Identiteit	3) Bekendheid
2) Professionaliteit	4) Samenwerking

Naast de vier speerpunten zijn er een aantal voorwaarden waaraan de uitwisseling moet voldoen, namelijk:

- 1) een constante aanvraag van subsidies
- 2) draagvlakvergroting in eigen stad na elke uitwisseling d.m.v workshops e.d. zodat kennisoverdracht plaatsvindt tussen verschillende personen of groepen
- 3) constante reflectie op gedane activiteiten, behaalde resultaten en tegengekomen problemen en constante update van onstabiele situatie in Mutare voor het formuleren van duidelijke jaarlijkse strategie
- 4) constante eenduidige communicatie tussen Haarlem en Mutare werkgroep
- 5) een sluitend budget waarin volgende punten zijn opgenomen: basisbehoeftes zoals papier, transport enz in Mutare, communicatie en administratie, marketing en publiciteit
- 6) documentatie in de vorm van foto's, CD's en DVD's van elk project

In de volgende paragrafen staat uitgewerkt wat elk speerpunt inhoudt. Tenzij anders aangegeven, geldt de aanbeveling voor beide steden. Afgezien van de identiteit staat de inhoud van elk speerpunt op volgorde van implementatie. Het stappenplan wordt ten slotte schematisch weergegeven.

6.1 Identiteit

Voor een eenduidige identiteit zijn in de volgende paragraaf de visie en missie opnieuw geformuleerd met daaraan een logo gekoppeld.

Visie:

Zimbabwe kent anno 2006 al vele jaren van politieke en economische crisis, armoede en onderdrukking. Voor het overgrote deel van de bevolking van Zimbabwe is elke dag er één van overleven. Ondanks de zware omstandigheden blijft kunst en cultuur een grote rol spelen in Mutare.

Mitambo gelooft in de kracht van kunst en cultuur. Kunst en cultuur laat mensen anders naar elkaar kijken, zet aan om in debat te gaan en leert mensen elkaar te waarderen. Kunst is vaak een vrijplaats voor vrije meningsuiting, ook in samenlevingen waar die vrijheid beperkt is. Mitambo is van mening dat een langdurige relatie op het gebied van kunst en cultuur tussen Haarlem en Mutare aanzet tot ontwikkeling in, begrip creëert tussen en inspiratie biedt aan beide steden.

Missie:

Mitambo geeft vorm aan de relatie tussen Haarlem en Mutare door zich in samenwerking met de culturele sectoren te richten op de ontwikkeling en het behoud van kunst en cultuur in beide steden.

Ze stelt zich ten doel de mogelijkheden voor cultuur- en kunstuitingen in Mutare te vergroten, kunst en cultuur uit te wisselen tussen Haarlem en Mutare als impuls voor de maatschappelijke, economische en toeristische ontwikkeling van beide steden en kennis van elkaars tradities, kunst en cultuur te vergroten onder de bevolking van Haarlem en Mutare.

Logo:

In plaats van de namen 'de werkgroep Cultuur van de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare' en 'the LA21 Education & Culture & Awareness committee' is Mitambo een duidelijke pakkende naam. Door de werkgroepen samen één naam te geven, krijgt de samenwerking en uitwisseling ook figuurlijk betekenis. Mitambo betekent kunst in het Shona, de meest gesproken taal in Zimbabwe. Door middel van het Afrikaanse symbool, de vorm van de letter M en de bruine kleur is het Afrikaanse karakter van de organisatie duidelijk. De contrasterende kleur groen en het strakke lettertype van de rest van het woord impliceert de tegenstelling met het Westen, ofwel Haarlem/Mutare. Door ofwel het logo of alleen de naam met de gekozen kleuren en lettertypen in alle media-uitingen te gebruiken, krijgen de werkgroepen een duidelijke identiteit en zal in Mutare de naam niet geassocieerd worden met het woord kunst maar met de organisatie.

Vanuit de oude missie ontstaat de slogan 'Mitambo verbindt, verdiept, versterkt!'. Deze kan (optioneel) in combinatie met het logo gebruikt worden in media-uitingen.

6.2 Professionaliteit

In de volgende paragraaf komen de punten naar voren waar Mitambo zich op moet richten om de eigen professionaliteit en de professionaliteit van en tussen de organisaties in Mutare op zowel management als artistiek niveau te verbeteren.

Strategie

- 1 Aanstellen coördinator in beide steden
- 2 Management- en computertraining
- 3 Artistieke uitwisseling
- 4 Materiële uitwisseling
- 5 Cultureel centrum

1 De eerste stap om de culturele uitwisseling te laten slagen is het aanstellen van professionele coördinatoren in beide steden. In Mutare dient dit de eerste twee jaar een duobaan te zijn van een Nederlander met een Zimbabweaan. De Nederlander traint de Zimbabweaan twee jaar om vervolgens de taken over te dragen. Subsidiekansen hiervoor liggen bij de gemeente Haarlem, ICCO en het Hivos/NCDO fonds. Indien deze subsidie niet wordt toegekend, dient Mitambo op zoek te gaan naar permanente vrijwilligers.

2 De pas opgezette associaties voor beeldende kunst en fotografie en de nog op te zetten associatie voor theater, dans en muziek vereisen professionele begeleiding bij het opzetten van en leiden van de associatie in de eerste twee jaar. Computer training is hier een onderdeel van. Via de Africa University en het Poly Technical College in Mutare zijn deze management- en computertrainingen beschikbaar. In onderhandelingen kan worden bepaald welke looptijd wordt toegekend aan de trainingen en wat daar tegenover moet staan vanuit de stedenband. Duidelijk is dat dit in de vorm van voorstellingen of materiaal kan zijn.

3 Door middel van workshops van Haarlemse kunstenaars, gezamenlijke projecten en/of uitwisseling van exposities/voorstellingen kan de Mutarese culturele sector zich artistiek ontwikkelen. Deze uitwisselingen dienen klein te beginnen en kunnen groeien naarmate de professionaliteit en bekendheid toenemen. In de eerste twee jaar dient de focus te liggen op fotografie en theater om vervolgens bij succes uit te breiden naar beeldende kunst.

4 Door middel van inzamelingen van materiaal bij bedrijven, scholen en culturele organisaties in Haarlem en omstreken, kan de culturele sector in Mutare worden geholpen. De materiële uitwisseling is in principe niet tijdsgebonden. Voor de artistieke uitwisseling binnen fotografie dient Mitambo echter al in het eerste jaar materiaal in te zamelen. Het is voor een eerlijke distributie van materiaal en voorkoming van jaloezie niet onverstandig om een organisatie te kiezen die het in beheer houdt. Dit kan de NACZ, The National Gallery of Poly Technical College zijn vanwege open toegankelijkheid. Uiteindelijk kan het materiaal worden ondergebracht in het culturele centrum.

5 Mitambo kan een belangrijke rol spelen in de ondersteuning voor het realiseren van een cultureel centrum. Na opbouw van professionaliteit en bekendheid dient ze in het derde jaar te lobbyen bij het bedrijfsleven en de culturele sector in Haarlem en Mutare voor financiering en materiaal.

6.3 Bekendheid

Het creëren van bekendheid wordt in de volgende paragraaf uitgelegd op algemeen en project niveau.

Strategie:

- 1 Update website
- 2 Digitale nieuwsbrief
- 3 Rubriek lokale krant
- 4 Foldermateriaal
- 5 Mutare-week

1 Mitambo dient bij de start van de uitwisseling een maandelijkse update van de website te introduceren met daarin aandacht voor kunst en cultuur in zuidelijk Afrika en Zimbabwe, alle activiteiten van Mitambo, alle activiteiten op het gebied van Afrikaanse kunst in Haarlem en omstreken en een oproep voor inzameling van relevant materiaal

2 Door middel van een maandelijkse digitale nieuwsbrief met als hoofdthema de activiteiten van Mitambo worden werkgroepleden, vrijwilligers, partners en andere geïnteresseerden op de hoogte gehouden. Op de website kan men aangeven geïnteresseerd te zijn in het ontvangen van deze nieuwsbrief. Deze nieuwsbrief dient gelijk met de website te worden geïntroduceerd.

3 Mitambo dient een vaste rubriek te verkrijgen in een lokale krant voor een maandelijkse update van de activiteiten van Mitambo, achtergrondinformatie, columns, oproepen en andere gerelateerde zaken. Ook deze rubriek dient te worden gestart in het eerste jaar.

4 Het is belangrijk om foldermateriaal te ontwikkelen over wat Mitambo is, welke projecten zij doet en met welke partners ze deze uitvoert in samenwerking met een grafisch ontwerper in Haarlem en de Commercial Design afdeling van Poly Technical College in Mutare. Vanaf het begin kan Mitambo dit foldermateriaal gebruiken in gesprek met eventuele partners, sponsors en subsidiënten.

5 Het derde jaar staat in het teken van een Mutare week in Haarlem in de zomer. Dit geldt als één grote publiciteitscampagne in Haarlem en dient tegelijkertijd als artistieke stimulans in Mutare. Mutarese workshops, exposities en voorstellingen vestigen een week lang de aandacht op het culturele en sociale leven in Mutare. Samenwerking met de werkgroepen sport en educatie is gewenst vanwege de meerwaarde die dit geeft aan het project.

Projecten:

Om publiciteit te verkrijgen voor specifieke projecten dienen, vanwege gebleken succes in de culturele sector van beide steden:

- 1 bij elk project posters gebruikt te worden door de stad waar de activiteit plaatsvindt.
- 2 grote namen vanuit de culturele sectoren als ambassadeur aan een project te worden gekoppeld.
- 3 altijd persberichten verstuurd te worden naar de regionale krant en tv en nationale krant.

6.4 Samenwerking

De culturele uitwisseling kan niet bestaan zonder samenwerking binnen en tussen Haarlem en Mutare. De volgende paragraaf behandelt de belangrijkste samenwerkingsverbanden voor de komende vier jaar.

Strategie:

- 1 Brainstormsessies
- 2 Afzetkanalen beeldende kunst
- 3 Koppeling tussen culturele sectoren
- 4 Sponsoring via commerciële bedrijven

1 Door middel van twee brainstormsessies en rondetafelgesprekken per jaar met de culturele sector kan Mitambo de inhoud en vorm van projecten uitwerken. De artistieke kennis én ervaring op het gebied van publiciteit en financiering binnen de sector dient gebruikt te worden. Dit betekent actief partners (galleries, musea e.d.) zoeken en betrekken bij het uitwerken van het projectplan, promotionele activiteiten en het vinden van financiering.

2 Het identificeren van afzetkanalen voor beeldende kunst is belangrijk. Mitambo dient in het tweede jaar (nadat de VACAM organisatorisch versterkt is) actief te gaan werven onder scholen en bedrijven die geïnteresseerd zijn in beeldende kunst (afzetkanalen) door middel van foldermateriaal en direct marketing.

3 Voor continuïteit binnen de uitwisseling dienen organisaties uit de culturele sector uit beide steden aan elkaar gekoppeld te worden. Door middel van de activiteiten in de eerste twee jaar wordt er een basis gelegd voor samenwerking. De management en artistieke professionaliteit in Mutare is dan verbeterd. In het derde jaar kan Mitambo actief beginnen met het realiseren van deze samenwerkingsverbanden. Mitambo zal in eerste instantie optreden als bemiddelaar waarna deze samenwerkingsverbanden zelfstandig kunnen opereren.

4 Om de afhankelijkheid van subsidiënten te verminderen, dient Mitambo commerciële bedrijven aan te trekken voor sponsoring. Ook hiervoor geldt dat ze iets goed te bieden moet hebben. Vandaar dat hiermee pas aan het eind van het tweede jaar mee begonnen kan worden. De professionaliteit in Mutare en van de werkgroepen is dan verbeterd en tegelijkertijd is er voldoende tijd voor het vinden van sponsoring voor de Mutare week.

6.5 Stappenplan

In deze paragraaf laat een tabel schematisch de te nemen stappen voor de werkgroepen Cultuur zien. Vermeld dient te worden dat de speerpunten onderling van elkaar afhankelijk zijn. Zo kan de professionaliteit niet verbeterd worden zonder samenwerking, kan er nauwelijks samenwerking bereikt worden zonder bekendheid en een sterke identiteit, maar dienen de werkgroepen en de associaties professioneel te werk te gaan om de bekendheid structureel te vergroten. Hierdoor is het onmogelijk om de stappen precies op volgorde van implementatie uiteen te zetten. De tabel laat globaal de stappen per jaar zien waarbij cijfers de volgorde aangeven. Het stappenplan is een richtlijn waarbij rekening moet worden gehouden met onverwachte veranderingen in Mutare, onvoldoende financiering e.d.

Het is in ieder geval van het grootste belang dat de eerste twee jaar voornamelijk wordt geïnvesteerd in Mutare om de ongelijke positie tussen beide culturele sectoren meer gelijk te trekken. Met stabiele organisaties en grotere artistieke kwaliteit van de kunstenaars in Mutare, stijgt de waarde van een culturele uitwisseling waardoor Haarlem geïnteresseerd blijft en wat het aangaan van relaties bevordert.

Jaar 1:	1 Implementeren en uitdragen identiteit
	2 Aanstellen coördinatoren
	3 Starten website, nieuwsbrief, column en foldermateriaal
	4 Management en computer training in Mutare
	5 Inzameling fotomateriaal in Haarlem
	6 Fotografie workshop in Mutare
	7 Theater workshop in Mutare
Jaar 2:	1 Vervolg management en computer training
	2 Identificeren afzetkanalen in Haarlem voor beeldende kunst
	3 Fotografie en theater workshop in Mutare met digitale uitwisseling
	4 Start van voorbereiding Mutare-week
	5 Start werving sponsoring bij commerciële bedrijven
Jaar 3:	1 Mutare-week in Haarlem
	2 Start voorbereiding cultureel centrum, vooral in Mutare
Jaar 4:	1 Opzet cultureel centrum in Mutare
	2 Inzameling materiaal voor cultureel centrum in Haarlem
	3 Uitwisselingsprojecten met beeldende kunst, theater en fotografie

Literatuurlijst

Boeken:

- Alsem, K.J. 2001 *Strategische marketingplanning*, Groningen: Wolters-Noordhoff
- Bracking, S. 2005 *Development Denied: Autocratic Militarism in Post-election Zimbabwe*, Londen: ROAPE Publications
- Broek van den, A en Haan de, J. 2000 *Cultuur tussen competentie en competitie*, Amsterdam: SCP
- Ellert, H. 2002 *The Traditional African Art of Zimbabwe*, Bath: CBC Publishing
- Harding, F. 2002 *The Performance Arts in Africa*, Londen: Routledge
- Michels, W. en Thiel van, P. 2002 *Corporate Design Management*, Groningen: Wolters-Noordhoff
- Norman, A. 2004 *Robert Mugabe and the Betrayal of Zimbabwe*, Jefferson – North Carolina: McFarland & Company Publishers
- Ogunleye, F. 2003 *Zimbabwe's theatre for young people: a documentation of personal development and social responsibility*, Asmara: Africa World Press
- Rohmer, M. Unknown. *Theatre and performance in Zimbabwe*. Bayreuth: Eckhard Breiting
- Rozenburg, R. 1998 *Zimbabwe Huis van Steen*, Den Haag: Koninklijke Bibliotheek
- Seeling, C. 1999 *MODE De eeuw van de ontwerpers*, Keulen: Koenemann Verlagsgesellschaft
- Stokvis, W. en Zijlmans, K. 1993 *Vrij Spel. Nederlandse kunst 1970-1990*, Amsterdam: Meulenhoff
- Turino, T. 2000 *Nationalists, Cosmopolitans, and Popular Music in Zimbabwe*, Chicago: The University of Chicago Press
- Varia 2000 Boekman Cahier 45. *Mogelijkheden voor marketing in de kunsten*, onbekend
- Varia 2001 *Contemporary Art in Zimbabwe*, onbekend
- Verhage, M. 2001 *Grondslagen van de marketing*, Groningen: Stenfert Kroese
- Glugt van der, R. 2001 *Marketing van kunst en cultuur*, Deventer: Kluwer
- Welsh Asante, K. 1993 *Zimbabwe Dance. Rhythmic forces, ancestral voices – an aesthetic analysis*. Asmara: Africa World Press

Rapporten/ (kranten) artikelen:

- Business Digest, *What is Google?*, 6 juli 2006
- Consumers feel pinch of new prices*, 18 augustus 2006
- ICT essential for rural development in Africa*, 18 augustus 2006
- Haan de, J. *ICT en samenleving*, online, 2005
- Herald The, *Is national arts council relevant?*, 6 juli 2006
- ISW *Middle Management voor non-profitorganisaties*. Uitgave ISW/IBW
- Kres, S. *Het Nederlands Fotomuseum: 'een eigen focus'*, Amsterdam, AO Amfi 2003
- Lisser, A. *Schaf de beeldende kunst af*. Uitgave NRC 2000
- OSH *Kunst en de Baat*, Onderzoeksbureau voor Statistiek Haarlem, 2000
- Ruswa, A. *A Cultural Exchange with Haarlem*. Mutare, NACZ 2006
- Tervaert, R. *Theatermarketing*, Amsterdam, AO Amfi, 2004
- Zimbabwe Independent, *Parallel rates punish economy*, 15 juli 2006
- Black market booms*, 24 juli 2006
- Price controls don't work*, 31 juli 2006
- Zimbabwean The, *Currency chaos gets worse*, 10 augustus 2006
- Gono confirms 'banana republic' status*, 10 augustus 2006
- 3000 a week dying of AIDS says new report*, 16 augustus 2006

Constituties van onderstaande theatergroepen in Mutare:

- Taisireva Mbira Guru
- Saratoga Performing Arts
- Yambiro Theatre Arts Group
- Aqua Circus Group
- Unipad
- Dapuranunhanza
- FACT
- Ntsvai Ntsvai group
- en de National Arts Council of Zimbabwe

Websites

www.galleries.haarlem.nl
www.danshuis.nl
www.patronaat.nl
www.kalebas.nl
www.novacollege.nl
www.scp.nl
www.herald.zol.cw
www.zimonline.com
www.haarlem-mutare.nl
www.krachtvancultuur.nl
www.haarlem.nl
www.cultuurnota.nl
www.minocw.nl
www.niza.nl
www.prinsclausfonds.nl
www.stichtingdoen.nl
www.sicasica.nl

www.popinstituut.nl
www.devishal.nl
www.toneelschuur.nl
www.hvk.nl
www.cbs.nl
www.zimbabwean.co.zw
www.ifm.com
www.mailguardian.co.uk
www.gta.gov.zw
www.centraalmuseum.nl
www.cultuur.nl
www.minbuza.nl
www.hivos.nl
www.ncdo.nl
www.prinsbernhardfonds.nl
www.icco.nl
www.trendslator.nl

Interviews

Haarlem:

Baudet, Michèle	Beeldend kunstenaar
Bruijn de, Hans	Beeldend kunstenaar/ initiatiefnemer Het Hoofdkantoor
Duijvestein, Arno	Muziekkenner Haarlem
Klinkhamer, Roni	Beeldend kunstenaar/ initiatiefnemer Hart voor Afrika
Kuijl van de, Aart	Voorzitter van De Vishal
Kuijpers, Bart	Artistiek leider Nova College Dans
Lodewijk, Elisabeth	Onderwijs afdeling Haarlem-Mutare
Lopez Pinon, Javier	Theatermaker en docent HvK Amsterdam
Maëlla, Haya	Directrice Het Danshuis
Pireinne, Louis	Hoofd Afdeling Cultuur Gemeente Haarlem
Otten, Bruin	Artistiek leider HvK Amsterdam Theatermaken
Ruijter de, Michiel	Fotograaf
Ruiterman, Ingo	Toneelschuur
Stomp, Wijnand	Artistiek leider Kalebas Producties
Zalinge van, Antoinette	Directrice Patronaat

Mutare:

Dhr. Chinyama,	Cultural officer Mary Mount Teachers College
Dhr. Chipadza,	Music lecturer Poly Technical College
Dhr. Matume	P. E / dance lecturer Mary Mount Teachers College
Mevr. Mguni,	Secretaresse NACZ
Dhr. Mufute,	Cultural officer Mutare Teachers College
Dhr. Mukonavanhu	Educational and Marketing Departement Mutare Museum
Mevr. Musha,	Cultural officer Mutare
Mevr. Muyambo,	Hoofd afdeling Research Poly Technical College/ voorzitter van werkgroep cultuur
Dhr. Rusiwe,	Artistiek leider Poly Technical Arts Departement/ lid werkgroep cultuur
Dhr. Ruswa	Provincial Arts Administrator, NACZ/ lid werkgroep cultuur

Rondetafelgesprekken:

- LA 21 Cultuur comité inclusief Nederlandse coördinator
- Alle bovengenoemde theatergroepen apart
- Drie groepen van beeldende kunstenaars
- Fotografen
- Studenten organisatie van Mutare Teachers College

Naam: Elise van der Mark
Opdrachtgever: Stichting Stedenband
Haarlem- Mutare
Datum: oktober 2006